

СТАНОВИЩА

КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

113-А ПЛЕНАРНА СЕСИЯ, 8 И 9 ЮЛИ 2015 Г.

Становище на Европейския комитет на регионите — Зелена книга „Изграждане на съюз на капиталовите пазари“

(2015/C 313/05)

Докладчик г-н:	Tadeusz TRUSKOLASKI (PL/EA), кмет на Białystok
Отправни документи:	Зелена книга „Изграждане на съюз на капиталовите пазари“ COM(2015) 63 final

I. ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

ЕВРОПЕЙСКИЯТ КОМИТЕТ НА РЕГИОНИТЕ

1. със задоволство отбелязва инициативата, която Европейската комисия предприема в своето съобщение „Зелена книга — „Изграждане на съюз на капиталовите пазари“, чиято основна цел е създаването на единен капиталов пазар;
2. припомня, че частната инициатива и предприемачеството имат важна роля при създаването на конкурентна икономика в Европейския съюз;
3. отбелязва значението на създаването на общ, единен капиталов пазар;
4. призовава Комисията да ускори работата си по плана за действие и да представи законодателни предложения във възможно най-кратък срок, за да се постигне целта за напълно интегриран единен капиталов пазар в ЕС до края на 2018 г.;
5. приветства усилията на Комисията за премахване на пречките пред инвестициите в предприятията, което ще бъде особено полезно за малките и средните предприятия (МСП); подчертава, че отключването на потенциала на капиталовия пазар е важно измерение на постигането на устойчиви местен и регионален растеж и работни места;
6. подчертава необходимостта от предприемането на допълнителни структурни и антициклични мерки в областта на финансовите пазари, които трябва да бъдат разработени така, че те разгръщат действието си във всички държави — членки на ЕС и да са от полза и за региони с по-слабо развити финансови пазари;
7. установява, че е необходима диверсификация на източниците на финансиране на европейската икономика, както и на инструментите за привличане на нови инвестиции, за да се осигури растеж и стабилност;
8. съсредоточава интереса си върху онези елементи на съюза на капиталовите пазари, които могат да ускорят развитието на регионално и местно равнище;
9. проявява особен интерес към и изразява твърдата си подкрепа за всички мерки, които имат за цел:
  - a) укрепване на потенциала на МСП чрез признаване на ролята им на местно равнище за насърчаването на предприемачеството, създаването на иновации и оформянето на общество въз основа на ценността „труд“;

б) подкрепяне на финансовата осъществимост на важни дългосрочни инвестиционни проекти с решаващо значение за регионалното равнище, които са предпоставка за ефективно регионално и местно развитие;

10. отбелязва, че съюзът на капиталовите пазари трябва да позволи диверсификация на източниците на финансиране на инвестиционни проекти, които по своето естество и мащаб изискват ангажмента на повече участници от финансовия сектор;

11. споделя позицията, че създаването на съюз на капиталовите пазари изисква много обширни анализи и консултации, за да се идентифицират пречките и възможностите, и че впоследствие са необходими редица мерки в областта на регулирането, институциите и образованието;

II. ПРИНЦИПИ И ЦЕЛИ НА СЪЮЗА НА КАПИТАЛОВИТЕ ПАЗАРИ

12. приветства факта, че започна работата по процеса на създаване на съюз на капиталовите пазари;

13. смята, че регулираният единен капиталов пазар на ЕС е още един инструмент за подобряване на устойчивостта спрямо асиметричните сътресения, пораждани от различния темп на развитие на отделните региони в Европейския съюз. Посочва, че слабостите на капиталовите пазари се дължат и на дълбоко вкоренени фактори, свързани с липсата на съвкупно търсене, като напр. различните нива на развитие на отделните региони;

14. приветства изготвянето на списък от приоритети за по-нататъшните мерки, които наред с останалото обхващат: намаляване на пречките пред достъпа до капиталовите пазари; улесняване на установяването на връзки между субектите, предоставящи капитал и икономическите субекти от типа на МСП; сигурност на капиталовия пазар; подкрепа и финансиране на дългосрочни инвестиции; развитие на пазарите на частни емисии на ценни книжа и други форми на финансиране в целия ЕС; както и намаляване на административната тежест;

15. смята, че съюзът на капиталовите пазари има потенциала да интегрира разпокъсаните капиталови пазари в Европа и да засили трансграничните капиталови потоци, което впоследствие ще доведе до увеличаване на обема на инвестициите в европейските дружества и инфраструктурни проекти;

16. призовава Комисията да помисли също и за страната на предлагането, по-специално да анализира и да реагира на първопричините за неспособността на дребните и институционалните инвеститори да мобилизират и трансформират достатъчно капитал за укрепването на отделните финансови услуги и дългосрочните инвестиции в реалната икономика;

17. изразява опасения, че определените досега цели са твърде общи, което може да доведе до незадоволително равнище на диверсификация на източниците на финансиране за МСП;

18. смята, че съюзът на капиталовите пазари, който предстои да бъде създаден, би трябвало на първо място да насърчава развитието на МСП, но си задава въпроса дали секюритизацията, по-конкретно по отношение на пропорционално по-високите ѝ разходи за МСП, е дългосрочно решение на проблемите с финансирането на МСП;

19. подкрепя новия курс за по-силна ангажираност на индивидуални инвеститори на капиталовия пазар, но отбелязва, че в Зелената книга се отделя твърде малко внимание на частните инвеститори;

20. счита че приемането на задълбочена реформа на капиталовия пазар трябва да бъде придружено от силен европейски и национален надзор, включително чрез засилване на ролята на ЕОЦКП за подобряване на сближаването по отношение на надзора, с цел да се избегнат поемането на прекомерни рискове и нестабилността на финансовите пазари;

21. призовава да се проведат широки консултации относно схемите за секюритизация, като се отчетат поуките, извлечени от финансовата криза. При секюритизацията не бива да възниква системен риск, затова би трябвало да се избягват инструменти с голям ливъридж и зависимостта от краткосрочно финансиране;

22. отбелязва, че пазарите в отделните държави членки се различават значително в културно, историческо и правно отношение. Смята, че сложността на тематиката изисква разширяване на предварителния и последващия анализ на създаването на съюза на капиталовите пазари и последиците от него, като се разгледа всяка отделна държава членка;
23. е на мнение, че поради обществени бариери, които съществуват наред с останалото поради традициите и обичаите, много от инициативите във връзка със съюза на капиталовите пазари трябва да се извършат едновременно, а впоследствие, да бъдат подкрепени чрез образователни програми на няколко равнища;
24. посочва, че дребните инвеститори и собствениците на микро- и малки предприятия познават слабо сферата на финансите и инвестиционната култура. Това са структурни фактори, които възпрепятстват развитието на общоевропейски капиталов пазар;
25. счита, че местните и регионалните власти имат ключова роля в процеса на развитие на финансовата култура на населението. Подчертава също така ролята на сдруженията и на образователните структури за разпространяване на икономическите и финансовите познания сред младите европейци;
26. смята, че е целесъобразно да се обмисли финансово и институционално участие на публичния сектор в онези области, които допринасят непосредствено за развитието на капиталовия пазар и в които инициативите на частната икономика няма да са достатъчни. Преди да бъде включен публичният сектор, следва да се проучи дали публичните средства действително генерират частни инициативи. В такива случаи участието на публичния сектор би трябвало да се основава на придружаващ икономически анализ и би трябвало да е налице ясен план за оттегляне на участието след постигането на очаквания резултат, но и в следствие на евентуално неблагоприятно развитие;
27. застъпва схващането, че в много държави съществуват утвърдени практики в области, обхванати в плана за съюз на капиталовите пазари, и те могат да бъдат разпространени;
28. подчертава, че в качеството си на инвеститори, предоставящи дългосрочен начален капитал, органите на местното и регионалното самоуправление могат да играят значима и многостранна роля на капиталовите пазари и техните пасиви могат да бъдат търгувани на пазарите;

III. ХАРМОНИЗИРАНЕ НА ПРАВНИТЕ РАЗПОРЕДБИ

29. споделя схващането, че трябва да се създаде съгласувана нормативна уредба за капиталовите пазари, която да е в сила във всички държави членки;
30. счита, че може да се приеме, че със създаването на прозрачни рамкови условия за единен капиталов пазар и хармонизирането на гаранционните схеми ще се повиши доверието на инвеститорите, което би довело до по-ефективно разпределение на капитала;
31. подчертава, че съгласуваната нормативна уредба би била важна крачка към отстраняване на препятствията и към създаване на среда, която е задължително необходима за създаването и функционирането на единен капиталов пазар в целия ЕС, който да е по-силно свързан с международните пазари;
32. отбелязва, че законодателните предложения относно съюза на капиталовите пазари не бива да водят до налагане на прекомерна регулаторна тежест на МСП, нито да ограничават ползите, които този сектор би могъл да получи в резултат от създаването на единен капиталов пазар.
33. счита, че трябва да бъдат създадени нови правни форми, които позволяват извършването на инвестиции и набирането на капитал в рамките на Европейския съюз;
34. изразява убеждението си, че с повече прозрачност на публично достъпната финансова информация и с премахването на причините за липсата на съпоставимост на финансовата информация между отделните държави членки могат да бъдат предприети нови пазарни инициативи;
35. потвърждава отправеното в предходни становища на КР искане за по-добра съпоставимост и по-добър достъп до информацията относно рисковете, свързани с финансирането на МСП в целия ЕС;

36. счита, че е целесъобразно да се определят опростени международни стандарти за финансово отчитане и одит (МСФО), които биха позволили съпоставимостта между предприятията и биха повишили техния рейтинг. Използването на такива стандарти би могло също така да осигури стимул за инвеститорите да инвестират в онези дружества, които следват прозрачни и общопризнати принципи;
37. счита, че трябва да се работи целенасочено за хармонизирането на законодателството в областта на несъстоятелността, както и за съгласуването на рамките за финансово реструктуриране, като осъзнава сложността на въпроса и, в частност, съществуването на различни форми на привилегироване на някои социални групи и някои групи кредитори;
38. подкрепя преразглеждането на правната рамка, включително пруденциалните изисквания, с цел да се проучат ограниченията за секюритизацията на активи, инвестирани в сектора на МСП, и затрудняващи дейността на небанковите институции, които предлагат финансиране, както и по-малко ограничително третиране на дългосрочните инвестиции в инфраструктурни проекти;
39. посочва потенциалния проблем, произтичащ от липсата на хармонизация на финансовите пазари, във връзка с оставането на някои държави членки извън банковия съюз;
40. подчертава, че съюзът на капиталовите пазари трябва да бъде отворен и конкурентоспособен в световен мащаб и да привлича международни инвестиции, като се запазят високите стандарти в ЕС, наред с другото, чрез гарантиране на целостта на пазара и финансовата стабилност на инвеститорите;

IV. ДИФЕРСИФИКАЦИЯ НА ИЗТОЧНИЦИТЕ НА ФИНАНСИРАНЕ НА МСП

41. би искал твърдо да подчертае значението на сектора на МСП за европейската икономика и развитието на регионите; в ЕС-27 са действали над 20 милиона МСП, които са осигурявали 67 % от работните места и са генерирали 58 % от брутната добавена стойност. Освен това почти 19-те милиона МСП с персонал до 10 служители са осигурявали една пета от всички работни места в ЕС. По време на кризата през 2008 — 2011 г. МСП съумяха да запазят равнището на заетостта по-добре от големите предприятия, но в същото време беше регистрирано относително намаление на техния дял в БВП ⁽¹⁾;
42. отбелязва, че МСП трудно намират достъп до диверсифицирани източници на финансиране за своята дейност: в ЕС банковите кредити съставляват над 80 % от външните източници на финансиране за МСП, а 40 % от предприятията използват предложения за лизинг от институции, които обикновено са свързани с банки;
43. отбелязва, че достъпът на МСП до банкови кредити в период на икономически затруднения е още по-труден, което означава, че вътрешнобанковите процеси не са антициклични, а проциклични;
44. счита, че в банковия сектор е необходима по-голяма конкуренция, за да се намали доминиращата му роля при предоставянето на източници на финансиране в ЕС и особено за сектора на МСП. Следователно би трябвало категорично да се подкрепят както премахването на бариерите, които ограничават конкуренцията от страна на небанкови институции и финансови инструменти, от страна на нови участници и иновации в области, различни от финансовия сектор, така и законодателните предложения в тази област;
45. изразява убеждението, че съюзът на капиталовите пазари няма за цел да намали значението на банките в европейската икономика. застъпва схващането, че трябва да се осигури адекватен баланс между мерките за насърчване на инвестиционното банкиране и финансирането от небанкови институции, от една страна, и финансирането посредством традиционни банкови кредити, от друга;
46. приветства мерките, предприети досега от държавите членки, наред с другото под формата на програми за финансова помощ за МСП (гаранции, субсидии, ускоряване на плащанията в търговията; начален капитал);
47. привлича вниманието върху факторите, които са от решаващо значение за развитието на МСП, като например създаване на благоприятна бизнес среда, съвременна инфраструктура и наличието на високотехнологични икономически отрасли и на висококвалифицирана работна ръка. Поради тази причина инициативите в рамките на съюза на капиталовите пазари би трябвало да бъдат разработени така, че да водят до намаляване на разходите за набиране на капитал и да достигат до групата на микропредприемачите, които са най-многобройни, но същевременно имат най-слаби връзки с капиталовите пазари; отбелязва необходимостта да се сведе до минимум административната тежест, свързана с регламента;

⁽¹⁾ Годишен доклад за МСП на Европейската комисия за 2012/2013 г., октомври 2013 г.

48. изразява своята загриженост, че новите правила на ЕС за банковия сектор (ДКИ IV/РКИ) биха могли да ограничат още повече достъпа на МСП до банково финансиране, и поради това препоръчва провеждането на редовни проучвания на въздействието на тези правила върху достъпа на МСП до банково финансиране в отделните държави членки;

49. подчертава, че местните и регионални банки играят важна роля за финансирането на МСП, тъй като те познават по-добре местната и регионалната икономика и разполагат с уникални методи за оценяване на кредитния риск на местните предприятия;

V. СТИМУЛИРАНЕ НА КОНКУРЕНЦИЯТА НА КАПИТАЛОВИЯ ПАЗАР

50. изразява надежда, че единният капиталов пазар може да допринесе за разработването и разпространението на алтернативи на традиционните форми на кредитиране и посредничество при инвестиране. Те имат значителен потенциал за осигуряването на инвестиционен капитал за местни икономически субекти;

51. насърчава Европейската комисия да разпространява добрите практики в областта на алтернативните форми на финансиране, които вече са добре развити в някои държави — членки на ЕС;

52. счита, че е желателно в контекста на разискванията и работата по съюза на капиталовите пазари да се създаде среда, и по-конкретно равнище на регулиране и надзор, способстваща за развитието на паралелната банкова система и на колективното финансиране. Тези решения се все още относително слабо разпространени, но показват силна динамика на растежа⁽²⁾;

53. отбелязва, че алтернативните предложения за финансиране на МСП и по-специално инструментите с по-висок инвестиционен риск се оказват по-ефективни при иновационни проекти;

54. застъпва възгледа, че регулаторната среда би трябвало да оказва стимулиращо въздействие и да не ограничава достъпа до нови инструменти и форми на разпределение на капитала;

VI. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

55. приветства засиленото внимание, което Комисията отдава на въпроса за небанковото финансиране;

56. отбелязва, че Зелената книга „Изграждане на съюз на капиталовите пазари“ представлява само първа стъпка към създаването на единен капиталов пазар;

57. би искал да бъде включен в бъдещата работа, тъй като една разнообразна регионална и местна перспектива позволява разработването на разпоредби, които вземат предвид нуждите на всички страни;

58. призовава за дебат по подробна работна програма, която би трябвало да осигури безусловно необходимата динамика за спазването на планираната дата за създаване на единния капиталов пазар;

59. подчертава необходимостта да бъдат привлечени различни заинтересовани страни, за да може да се изготви напълно удовлетворителен документ, който да отчита различните нужди на отделните региони и сектори;

60. изтъква необходимостта от засилено прилагане на програми за повишаване на познанията в областта на финансите и осведомяване на широката общественост относно възможностите за инвестиции и потребностите от тях. Национални инициативи и европейски проекти като например „Consumer Classroom“, следва да бъдат изменени и подкрепени;

61. призовава за продължаване на обществения дебат относно Зелената книга „Изграждане на съюз на капиталовите пазари“ и относно съпътстващото я преразглеждане на Директивата за проспектите и секюритизацията.

Брюксел, 8 юли 2015 г.

Председател
на Европейския комитет на регионите
Markku MARKKULA

⁽²⁾ The European Alternative Finance Benchmarking Report (Сравнителен доклад за европейските алтернативни източници на финансиране), Кеймбриджки университет, февруари 2015 г.